

Beretning

1. Projektets titel

Produktive funktionelle produktionssystemer

2. Projektperiode

Projektstart: 1. januar 2011 Projektafslutning: 31. december 2011

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektføreløbet

Projektets udbytte og effekt:

Arbejdsplan 1: Økonomisk robust mælkeproduktion (indeholdende 3 delprojekter)

a. Investeringsstrategier i produktionsteknik

Projektet har med udgangspunkt i 9 case-egendomme medvirket til at forbedre kvægbrugernes beslutningsgrundlag i forhold til forståelse af omkostningerne ved forskellige mekaniseringsniveauer med hensyn til fodring og malkning. Mange kvægbrug er i disse år i en svær økonomisk situation. Dermed er viden om økonomien ved forskellige teknologivalg meget efterspurgt. Projektet har genereret og formidlet særdeles nyttig viden omkring de omkostninger, kvægbrugerne påtager sig ved valg af en given mekaniseringsstrategi, og har dermed fremadrettet givet kvægbrugeren bedre forudsætninger til at beslutte, hvad der i den givne situation er den økonomisk mest optimale sammensætning af henholdsvis arbejdskraft og staldteknik.

b. Økonomi i sand i sengebåse

De gennemførte undersøgelser viser, at køer i sengebåse med sand har en højere mælkeydelse, en lavere forekomst af lemme- og klovlidelser, lavere celletal og en lavere forekomst af yverbetændelser end gennemsnittet af danske ydelseskontrollerede besætninger. Merindtægten ved forbedret dyrevelfærd og sundhed i form af ydelsesfremgang samt reduktion i dyrlægeomkostningerne viste sig større end meromkostningen på cirka 100 kr. pr. årsko, som projektet fandt var forskellen ved brug af sand fremfor madrasser i sengebåse.

Udbredelsen af sand i sengebåse er i dag cirka 10-15 procent af de 3.900 mælkeleverende fuldtids-kvægbrug. Projektet er således relevant for de 85-90 procent af de mælkeleverende kvægbrugere, som i dag ikke har sand i sengebåsene i relation til investering af nyt staldanlæg eller optimering af det eksisterende.

c. Rentabilitet i investering i billigt byggeri

Projektet viste, at på flere områder kan det lade sig gøre at bygge billigt, uden at byggeriet i sidste ende bliver det dyreste på grund af højere driftsomkostninger og dårligere dyrevelfærd og sundhed til følge. Udbyttet af denne del af arbejdsplanen er en række forslag til besparelser i staldindretningen og funktionaliteten af denne, som ikke går på kompromis med arbejdstidsforbrug, dyrevelfærd, sundhed og byggeriets byggetekniske kvalitet og levetid.

Resultaterne formidles ud til kvægbrugs- og bygningsrådgiverne, som bringer den nye viden ud til kvægbrugerne via deres rådgivning. Projektet henvender sig til de cirka 1.000 kvægbrugere, der pt. med fordel ville kunne forbedre deres staldanlæg til et mere tidssvarende og produktivt anlæg.

Arbejdsplan 2: Produktionssystemet set med industrielle øjne

I denne arbejdsplan blev udbyttet en række nye produktionsteknikker og værktøjer med fokus på Lean i landbruget. Disse nye teknikker og værktøjer blev udviklet gennem analyser og erfaringsudveksling i virksomheder i andre industrier end landbruget med hovedfokus på områderne produktionsoptimering og implementering af Lean.

De nye produktionsteknikker vurderes at have relevans for cirka 50 procent af de 3.900 mælkeleverende kvægbrugere. Det forventes, at de nye tiltag, der er udviklet i projektet, vil kunne skabe produktivetsforbedringer på cirka 7-10 procent reduceret arbejdstid. Dertil en forbedret kvalitet i pasning af dyr og derigennem øget dyrevelfærd og højere produktionsafkast. Den potentielle øgede produktivitet gennem dyrevelfærd vurderes til at ligge på cirka 2-5 procent.

Implementering af den nye viden vil ske i demonstrationsprojektet Lean i kvægbruget i 2012.

Arbejdsplan 3: Arbejdstidsforbrug

Registreringen af arbejdstidsforbruget har været en øjenåbner for flere kvægbrugere i og med, at de fik synliggjort det reelle arbejdstidsforbrug – for eksempel hvorfor det tager så lang tid at fodre eller malke køerne. Det har medført, at flere kvægbrugere har ændret deres arbejdsprocedurer.

Kvægbrugernes respons viser behovet for fokus på arbejdstidsressourcebesparende teknikker for at sikre en højere produktivitet – blandt andet optimeret og forbedret pasningen af dyrene. En øget produktivitet gennem velfærd vurderes til at ligge på cirka 100.000-200.000 kr. årligt pr. kvægbruger.

Projektets formål:

Projektet havde til formål at forbedre produktiviteten og konkurrenceevnen i kvægbrugernes produktionssystemer. Dette skete ved at udvikle og formidle ny viden omkring hidtil oversete forbedringsområder inden for indretning, logistik og planlægning af produktionsforløbet. Dette for at sikre, at danske kvægbrug trods øget konkurrence på verdensplan bibeholder en førerposition blandt de mest produktive uden at gå på kompromis med dyrevelfærd, miljø og fødevarer sikkerhed.

Projektets faglige forløb:

Projekterne er udarbejdet i et tværfagligt samarbejde mellem konsulenter fra Videncentret for Landbrug, lokale rådgivere og bygningsrådgivere inden for kvægbruget samt kvægbrugere. Kvægbrugere, virksomhed med speciale inden for Lean-uddannelse og virksomheder inden for andre industrier blev besøgt og interviewet og bidrog til det tværfaglige samarbejde. Samarbejdet mundede ud i teknikker og værktøjer, som blev afprøvet og vurderet i forhold til brug i kvægbruget.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Projekternes resultater kan ses her

<http://projektfinansiering.landscentret.dk/Promilleafgiftsfonden/2011/Sider/default.aspx> og er videreformidlet til kvægbrugere og deres rådgivere i form af rapporter, der kan findes på www.FarmTest.dk. Endvidere offentliggøres resultaterne i landbrugets nyhedsmedier: "KvægNyt" "landbrugsinfo.dk", "landmand.dk", "LandbrugsAvisen" og magasinerne "Bovilogisk" og "Kvæg". Endvidere offentliggøres enkelte i forbindelse med kongres for kvægbrugere og rådgivere, foredrag, erfamøder mv.

5. Projektansvarlig

Teamleder Martin Hestbech, Videncentret for Landbrug, Kvæg, tlf. 8740 5324; e-mail: mhe@vfl.dk
